

Skills Week

Manifest e-Skills

Stručné shrnutí

Celosvětová úloha Evropy v oblasti inovací

V dnešní celosvětové situaci by Evropa měla posilovat své postavení v globálním řetězci a zaměřit se na tvorbu hodnot prostřednictvím inovací, díky čemuž by se mohla stát jakousi 'cílovou destinací' pro e-talent a vysoce kvalitní inovace.

Avšak ambice Evropy stát se světovou špičkou v oboru znalostí a inovací vážně brzdí nedostatek náležitých dovedností, tj. e-dovedností (e-skills). A právě ty se v celosvětovém scénáři, který píší informační technologie, staly klíčovou složkou praktických dovedností, jež jsou zapotřebí pro výkon nového zaměstnání. Ode dneška za pět let bude 90% pracovních míst vyžadovat základní dovednosti v oblasti ICT a od 20% zaměstnanců se bude očekávat, že těmito dovednostmi disponují na pokročilé úrovni. Ještě většího významu nabývají e-dovednosti v současném kontextu hospodářské krize, protože představují velmi silný hnací motor při tvorbě pracovních míst: v následujících několika letech dají IT vzniknout 5.8 milionů nových míst.

Nejenže Evropu nelze považovat za zdroj sektoru IT, ale sílící evropský "soumrak" e-dovedností ovlivňuje produktivitu a konkurenceschopnost firem všech druhů (velkých i malých), a to ve všech oblastech.

Nyní nastal čas začít lidi lépe informovat a připravovat je, aby si osvojovali lepší dovednosti, a tím pádem se stali kvalitnější pracovní silou. Aby mohla Evropa tohoto cíle dosáhnout, měla by se rychle zaměřit na zlepšování e-dovedností dětí, studentů, učitelů, praktických uživatelů, starších lidí a veřejných úřadů: prostřednictvím školství a celoživotního vzdělávání je nutno stávající lidský kapitál dále rozvíjet, a to v panevropském měřítku.

Vzdělání coby klíč k řešení nedostatku kvalifikovaných pracovních sil

Protože v osobním i profesionálním životě člověka hraje významnou úlohu vzdělání, řešení situace by se mělo opírat právě o něj. Evropské školské systémy, počínaje základním školstvím a konče úrovní vysokoškolskou, je třeba systematicky transformovat tak, aby se do rozvrhu lépe začlenila digitální gramotnost. Všechny základní a střední školy by rovněž měly mít k dispozici vysokorychlostní spojení a kvalitní vybavení ve sféře IT.

Taková transformace bude vyžadovat úzkou spolupráci veřejných činitelů s průmyslem IT, díky níž se přesně vymezí potřeby a bude možné, aby příslušné reformy bezprostředně odrážely rychlý technologický vývoj.

K nejnadšenějším uživatelům IT se řadí mladí lidé, avšak jejich základní znalosti nepostačují úrovni, kterou evropské společenství potřebuje: vzdělávání musí mladé lidi připravit na to, aby svoje e-dovednosti rozšiřovali nad rámec běžných spotřebních zařízení a komunikačních médií do oblasti nových technologií, což bude přínosné pro obchod a společnost. V této souvislosti je velice důležité využít zájmu mladých lidí coby výchozího bodu při vzdělávání ve sféře IT a umožnit jim s technologiemi tvořivě pracovat.

Další problém, jež musíme řešit, spočívá v tom, že mladí lidé a vzdělávatelé chápou zaměstnání v oboru IT často špatně: mládež vnímá IT jako obtížné a nudné (obecně vládne nechuť k matematice a fyzice), zatímco rodiče a studijní poradci přistupují k tomuto sektoru poněkud váhavě. Studovat předměty související s IT hodlá na vysokoškolské úrovni méně než 30% chlapců a 15% dívek a od roku 2005 klesá v EU procento studujících a absolventů počítačových oborů, takže v důsledku toho se bude v roce 2015 na trhu práce EU nedostávat až 384 000 praktických uživatelů IT. Ze statistik též vyplývá, že v sektoru IT, chápaném víceméně jako mužské hájemství, hraje i nadále významnou úlohu genderová problematika.

Za účelem probuzení zájmu potenciálních studentů by se měla přepracovat školská koncepce tak, aby se výuka zaměřila na budoucnost studenta a rozvíjela spíše jeho

schopnosti vykonávat různá zaměstnání než konkrétní práci, aby se rozšiřovaly možnosti celoživotního vzdělávání, více se užívalo systému web 2.0 a aby se IT zapojovaly do všech sfér společnosti. Především je nutno bojovat proti digitálnímu vyloučení nejenom žen a postižených, ale i lidí starších, pro něž je používání IT často zahaleno tajemstvím: inovativní Evropa si skutečně nemůže dovolit nedostatečně využívat talentu žen a zkušených lidí, kteří nám dnes možná připadají na výcvik či dokonce případné zaměstnání příliš staří.

Rozvoj managementu a fungování IT

IT představují jednu z nejmocnějších sil, jež se podílejí na změnách průmyslu a společnosti: bez nich se neobejde doručování, recyklace, správa náhradních dílů, obchod, marketing, péče o zákazníka a záruční služby. Díky tomu se nabízí celá řada příležitostí k podnikání a obchodování, takže je nutno zlepšovat přeměnu fungování IT na obchodní hodnotu tak, že je budeme zužitkovávat s rozvahou a co nejoborněji. V této souvislosti je svrchovaně důležité, aby průmysl vyvrával stále rychleji, což není pouze úkol pro sféru ICT, ale platí to rovněž pro všechny sektory, které využívají pracovníky disponující e-dovednostmi.

V Evropě by se měl zlepšit management IT-kádrů (podle výzkumů jsou méně výkonné než v USA) a jejich strategickou pozici by měl odrážet i plat, díky němuž budou tyto profese zajímavější.

Součástí manažerského vzdělání by mělo být poučení o technologiích a o způsobech, jak nejlépe využívat zaměstnance zběhlé v práci s ICT, a vyhnout se tak mrhání lidskými zdroji. Má-li průmysl vyvrát, bude potřeba také normalizace požadavků na výkonné pracovníky ve sféře IT a na profesionální i běžné uživatele technologií.

IT na podporu zelené ekonomiky

Jedním z nejpovzbudivějších rysů sektoru IT je jeho potenciál zvrátit směr vývoje životního prostředí. IT produkuje velmi málo zplodin (pouze 2% CO₂) a pomáhají podporovat hledání dlouhodobě udržitelných řešení prostřednictvím inovací. V této souvislosti jsou investice do vysokorychlostí sítí zcela zásadní, poněvadž díky tomu bude možno ukazovat cestu ekologicky šetrné společnosti.

Strategie EU ve sféře e-dovedností: nezbytný je další vývoj

Pokrok v této oblasti závisí na začlenění strategie EU týkající se e-dovedností, kterou shrnuje program e-Competence Framework (eCF). Tento program představuje jedinečný přehled profesionálních schopností ve sféře IT, a to ve všech průmyslových odvětvích v členských státech EU. Firmám, jež se potřebují rozhodovat ohledně nábory pracovníků, profesního růstu, výcviku pro povolání či hodnocení, pak poskytuje základní spolehlivou orientaci. Propojuje znalosti, dovednosti a schopnosti potřebné pro práci s technologiemi jak v průmyslu ICT, tak ve soukromém sektoru. Program eCF se může stát zásadním přínosem k vývoji Evropy.

Dále byl spuštěn evropský portál zaměřený na e-dovednosti a zaměstnání a vzniklo několik partnerství mezi více stakeholdery na vysoké úrovni. Značný úspěch též zaznamenala akce Evropský týden e-Skills 2010, což byla kampaň, jejímž cílem bylo propagovat e-dovednosti, sdílet zkušenosti, posilovat spolupráci a mobilizovat stakeholdery v Evropě.

Budoucnost Evropy je nedílně spjata s inovacemi. V dnešní době, kdy se rozvíjí ekonomika založená na znalostech, inovace se stále více opírají o nové informace a komunikační technologie. Tomuto novému paradigmatu 21. století by se Evropa měla přizpůsobit, takže naše společnost a zítřejší pracovní síly musejí být jednak zběhlé v práci s ICT, jednak schopné vymýšlet a přijímat inovace.

Úkoly, s nimiž se Evropa potýká po stránce ekonomické a společenské, jsou dobře zdokumentovány. Smyslem tohoto manifestu je vysvětlit stávající obtíže a vybídnout všechny, kdo mají určitý vliv, aby navzájem synchronizovali svoje úsilí, protože jedině takto můžeme pracovat v souladu a směřovat ke stejnému cíli.